

ORTAK BASIN TOPLANTISI

14 Mart 1992 günü Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı ile Jeofizik Mühendisleri Odası Başkanı Erzincan Depremi'yle ilgili olarak ortak bir basın toplantısı düzenlediler. Basın toplantısında Sabah'tan Canan BERBER, ANKA'dan Mehtap BELEN, MilUyet'ten Tamer ERÇİNER İle Fahrettin FİDAN, TOT den Türkay KOÇ, Hürriyet'ten Oya ARMUTÇU ve Cumhuriyetken Faruk ALTOĞTAŞ katıldılar. Ayrıca yazılı basın açıklaması Milliyete, STAR Te, TRTYe, Sabah'a, Anadolu Ajansı'na, Günaydınca, ANKA Ajansı'na, UBA Ajansı'na, SHOW TV'ye, BBC'ye ve Aktüel'e fakslanmıştır. Basın Toplantısında sunulan yazılı açıklama aşağıdadır :

BASIN BİLDİRİSİ

13 Mart 1992 günü Erzincan'da çok sayıda can kaybına ve büyük maddi zarara neden olan, Rihter ölçeğine göre 6,2 şiddetinde bir deprem meydana gelmiş ve 2,000 yıldan beri Ülkemizde meydana gelmekte olan irili ufaklı depremlere ne yazık ki, bir yenisi daha eklenmiştir,

Deprem olarak adlandırılan yer sarsıntıları, yer kabuğundaki yapısal devinimlerin bir sonucudur. Daha açık bir ifade ile: deprem yer kabuğunun belirli derinliklerinde biriken enerjinin, belirli bir değere ulaşması ve serbest hale geçmesi sonunda elastik deprem dalgalarının yayılması ile yer kabuğunda sarsıntılar oluşturmaktadır. Derinlerde biriken potansiyel enerji yer kabuğunun zayıf zonları olarak tanımlanan, fey zonlarından zaman zaman serbest hale gelir.

Türkiye, dünyadaki ana deprem kuşaklarından birisinin üzerinde yer almaktadır. Bu kuşağın genel özelliklerinin yanısıra, Türkiye'nin jeolojik yapısının bazı özellikleri de, Türkiye'yi büyük bir deprem riski ile karşı karşıya bırakmaktadır,

Türkiye deprem tehlikesi açısından dünyada ön sıralarda bulunan ülkelerden biridir. Günümüzden İkİbn yıl gerilere giden kayıtlara göre Türkiye'nin sürekli olarak yıkıcı depremlere sahne olduğu anlaşılmaktadır, Yukarıda sözü edilen süre içinde Erzincan dolayında 23 yıkıcı deprem olduğu ve 13 Mart 1992'deki 24, yıkıcı deprem ile birlikte bunların 6'sında Erzincan ve çevresinin büyük zarar gördüğü belirlenmiştir.

Bugün Erzincan'da önemli can ve ekonomik kayıplara neden olan deprem, Türkiye'de bulunan aktif deprem kuşaklarından birisi üzerindedir, Bu kuşak Kuzey Anadolu Fay zonu olarak tanımlanmakta ve Bingöl, Erzincan, Şivas, Tokat, Amasya, Çankırı, Bolu, Kocaeli, Sakarya, İstanbul, Tekirdağ illerini katetmektedir.

Ülkemizin % 92'si deprem riski altındadır. Son yıllardaki İstatistik verileri ülkemizde 1,1 yılda bir yıkıcı deprem meydana geldiğini göstermektedir*

Nüfusumuzun % 954, sanayimizin 98'i, deprem olasılığı yüksek bölgelerde yer almaktadır.

Sadece 1900* terden bu yana, can kaybı 70,0001 geçmiş ve 450.000'i aşkın konut yıkılmıştır, Bu depremlerde ekonomik kayıp

GSMH'mn 1/930 mertebesine yükselmiştir,

Bu nedenlerle günümüzde ve gelecekte de, şu yada bu şiddetle depremler olacaktır. Bu bilimsel ve tarihi gerçekleri göz önüne alarak, bir doğa olayının doğal afete dönüşmemesi için: Depremden sonra yaraları sarmanın yanı sıra, depremden önce de alınması gereken önlemler bulunmaktadır.

Deprem zararlarının azaltılması, herşeyden önce, bu konudaki temel politikanın saptanmasına bağlıdır, Depremden sonra çare arama politikası yerine, deprem öncesi önlemleri içeren halkın yararına bir deprem politikası oluşturulmalıdır.

Bu anlamda Türkiye'deki diri faylar ve depremseiliği ile ilgili önemli bulgular elde edilmiştir. Bu bilgiler ışığında 23. 12, 1972 tarihli ve 7/ 5551 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile, yayınlanarak yürürlüğe girmiş olan ve bugün kullanılmakta olan Türkiye - Deprem Bölgeleri haritasında, İMncİ veya üçüncü derece deprem bölgesi olarak gösterilen alanlarda, önemli diri faylar saptanmıştır. Bu gibi alanların birinci derece deprem bölgesine alınması gerekmektedir.

Bu nedenle halen üzerinde çalışılan, yeni Türkiye deprem bölgeleri haritasının bir an önce tamamlanarak yaşama geçirilmesinin hayati önemi vardır,

Bu yıl ülkemizde görülen çığ düşmelerinde, su baskınlarında özellikle Karadeniz Bölgesindeki heyelanlarda ve sonuncusunu dün

yaşadığımız şiddetli depremlerde, büyük sayılarda can kaybıyla karşılaşmamızın nedeni, yalnız doğanın açmasını bir davranış değildir.

Yukarıda belirtildiği gibi, ülkemiz topraklarının büyük yüzdesi deprem tehlikesi ile karşı karşıyadır. Doğu ve Batı Karadeniz Bölgeleri, bütünüyle yaygın potansiyel heyelan bölgelerine sahiptir.

Bu yıl yüzyüze geldiğimiz yoğun tor yağışının, her kış beklediği yöreler» başta Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu» Karadeniz ve Akdeniz yüksek topografik alanları olmak üzere» belirli bölgelerdir,

Ülkemiz bu doğa özellikleri, yerleşim alanlarının seçimi ve İnşaat projelerinde, daha ayrıntılı zemin ve çevre etüdlerinin yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

alanları ve yapıları» döşü şartları ayrıntılı etüd edilerek projelendirildiği için» büyük can kayıpları ile karşılaşmamaktadır.

Doğal afetlerin önlenmesi ve zararlarının minimumda tutulması için, yapılacak çalışmalara öncelik verilmesi zorunludur. Ülkemizde biran önce, bir " Afet Haritası " hazırlanmalıdır. Afet bölgelerinde kalan yerleşim alanlarında» gerekli önlemler bir an önce alınmalıdır. Yeni yerleşim alanlarının seçilmesi ve planlanmasında, bina inşaatlarının projelendirilmesinde, zemin jeoteknik etüdlerinin yapılmasına» yasal zorunluluk getirilmelidir.

Bu amaçla ülke Afet Haritasının hazırlanmasına yönelik bir planlamanın biran önce başlatılması gerekmektedir, Tüm.bej&

lendirilmesinde, çevre ve jeoteknik etüdlerin yapılmasına, yasal zorunluluk getirilmelidir. Böylece İmar Yasasına bilimsel kimlik kazandırılmalıdır.

Dünkü depremde, özellikle devletin projelendirip, denetimini üstlendiği kamu yapılarındaki önemli hasarlar, çok çarpıcı ve düşündürücü bir olgudur.

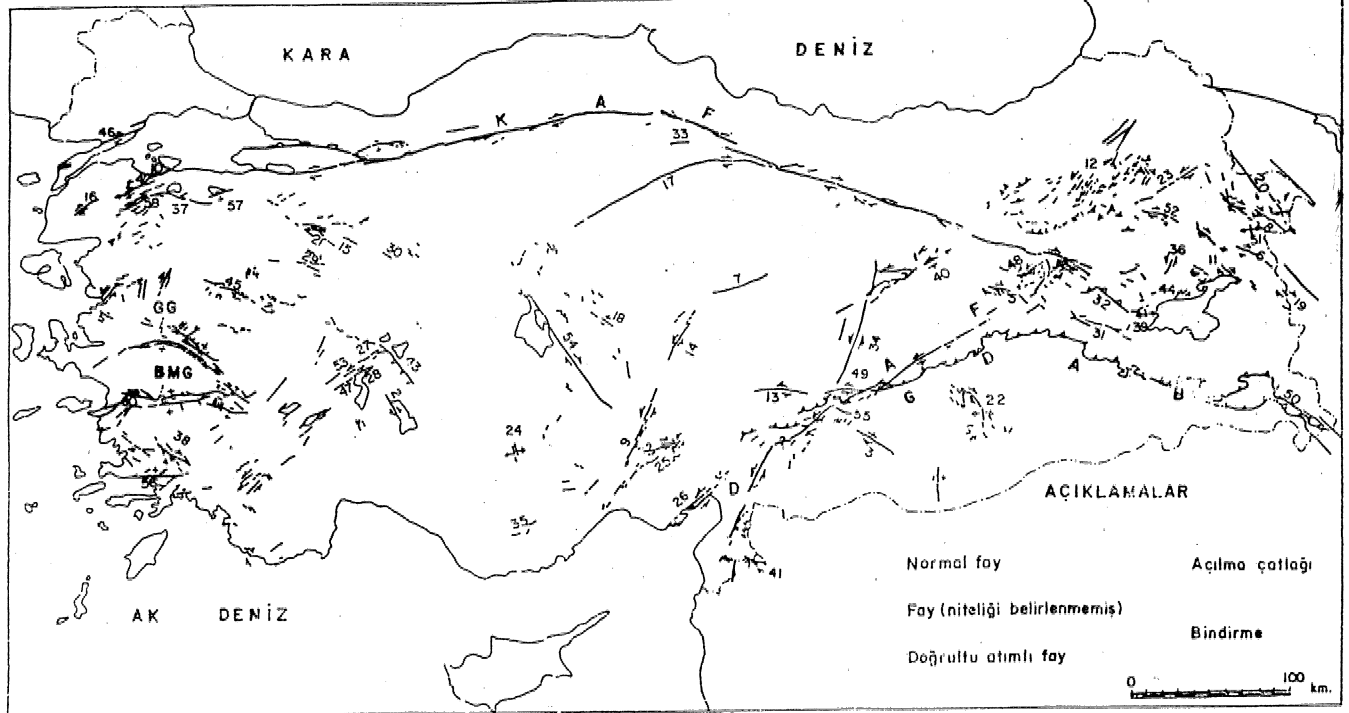
Bu yapılar " Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik " esaslarına uygun olarak mı projelendirilmiştir?

Yapılarda gerekli jeoteknik etüdlere yapılmış mıdır?

Yapılar projelerine uygun olarak mı inşa edilmişlerdir?

Bu soruların yanıtlarının araştırılması zorunludur.

Doğal olaylar önlenemeyebilir. Ancak bu olayların afete

Bugün dünyada, Japonya gibi kalkınmış ülkelerde, doğa, deprem, sel, heyelan ve çığ düşmesi gibi afetler bakımından, Anadolu'ya kıyasla, çok daha acımasızdır. Bu ülkelerde de doğa olayları olmakta fakat, yerleşim

diyelerin dikkati çekilerek, yeni yapıların projelendirilmesinde, zemin etüdlerinin titizlikle değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

İmar Yasasında, açık bir şekilde, yerleşim alanlarının seçimi, planlanması ve yapıların proje-

dönüşümünü önlemek zorundayız.

Osman DEMİRAĞ Behi ÇONGAR
Jeofizik Jeoloji
Mühendisleri Mühendisleri
Odası Odası
Başkanı Başkanı